

Spis rzeczy systematyczny.

RZĄD RZECZYPOSPOLITEJ I DZIAŁALNOŚĆ MACHINY ADMINISTRACYJNEJ.

Rozdział XII. Pogląd na sądy i sejmy.

	str.
Wiadomość przedwstępna. Skład rządu według prawa polskiego. Nasz plan wykładu ze stanowiska teorii prawa państwowego.	1
§ 82. Władza sądowa. Niezależność jej od króla obok zespolenia z administracją. Wyliczenie sądów i zasada ich organizacji. Zasady postępowania sądowego. Wyrzekania społecznych na wady sądownictwa. Sprawdzenie tych wyrzekań w epoce Stanisława Augusta, szczególnie w zakresie sądownictwa karnego. Stosowanie kary śmierci; zniesienie tortur: głośniejsze sprawy kryminalne w różnych jurysdykcyach. Sądownictwo Komisyj Porządkowych. Świadczenia Stanisława Augusta, Roulhière'a, Cqxe'a i Schultza, tudzież nasze spostrzeżenie nad bezpieczeństwem publicznem, a ztąd wartość aparatu karnego polskiego	3
§ 83. Władza prawodawcza. Skład sejmu. Stopień legalności sejmów z epoki Stanisława Augusta, mianowicie z lat: 1764, 1766, 1767—8, 1773—5, 1776, 1778, 1780, 1782, 1784, 1786, 1788—92, 1793. Oześć dla instytucji sejmowej i dla Volu-minów Legum w umysłach narodu	37

Rozdział XIII. Władze administracyjne w okresie I.

- § 84. Skarb Rzpltej: I. Komisya Skarbu Koronna. Akt jej fundacyi. Stan spraw skarbowych odziedziczony po Sasach. Pomieszczenie zarządu skarbowego; pałac Rzpltej Krasieńskich zwany; inne gmachy rządowe; siedzisko egzakey i kas. Organizacya zarządu skarbowego: 1) Komisya z Biurem Przybocznem, z Dyrekcyami Tabaczną i Loteryi, Korpusem Pontonierów, Milicyą lub Batalionem Skarbowym i Szkołą Inżynierską. Zarząd miejscowy: cłowy z łańcuchem komor; oficyaliści skórowi; zarząd tabacznym. 3) Zarząd prowincjonalny. 4) Exaktorowie. Uposażenie służby skarbowej. Żądane od nich kwalifikacye. Sprawowanie się ich. Usiłowania Komisyi ku wprowadzeniu porządku. Charakterystyka wybitniejszych komisarzy: Twardowski, Moszczeński, Walicki, Piwnicki, Rogaliński, Łojko, Fr. Moszyński; instygatorowie Krajewscy; Podskarbi w. kor. Wessel. Zdanie o działalności Komisyi w tym okresie. 80
- II. Komisya Skarbowa Litewska patrz § 89, III.
- § 85. Komisye Wojskowe: Koronna i Litewska. Fundacya. Skład Komisji i Biur Przybocznych. Arsenał. Ludwisarnia. Szkoła Rycerska czyli Korpus kadetów 174
- § 86. Jurysdykcyja marszałkowska w Warszawie. Komisye Brukowa i Kwaternicza 185
- § 87. Inne Władze. Dyrekcyja Pocht 188

Rozdział XIV. Władze administracyjne w okresie II.

- § 88. Rada Nieustająca. Jej organizacya 190
- § 89. Skarb. II. Komisya Skarbowa Koronna pod Departamentem Skarbowym. Urządzenie nowych podatków. Sprawowanie się oficyalistów. Charakterystyka wybitniejszych ludzi z Biura Przybocznego i z Pontonierów: Mikorski, Ostaszewski, Andrychewicz, Łączyński, Albrycht, Pęczkowski, Wichliński, Rudnicki i jego sprawa o 302,000 złp., Biernacki, de Woyten, Deybel, Lehman. Prezesi Komisji: Poniński i Kossowski. Komisarze: Tadeusz Czacki; początek jego urzędowania. Cenniejsze prace Komisji w tym okresie 193
- III. Komisya Skarbowa Litewska. Fundacya. Etat Biura Przybocznego. Zarząd cłowy z łańcuchem komor. Egzakcyje. Etat Departamentów: Tabacznego i Skórowego. Wyliczenie podskarbi litewskich. Charakterystyka Antoniego Tyzenhauza, jego urzędowanie i sprawa ze skarbem litewskim. Nielad i demoralizacya w zarządzie skarbowym litewskim 241
- § 90. Komisya i Departament Wojskowy. Franciszek Xawery Braniczki hetmanem. Jego zabieg ku odzyskaniu władzy wda-

wnym zakresie. Przysięga wojska. Zastąpienie Komisji Wojskowej Departamentem. Pogląd na rządy Departamentu. Jenerał Komarzewski. Słabość siły zbrojnej. Stan Kamieńca; zwiększenie działalności w ludwisarni.

287

§ 91. Departament Policji i jurysdykcja marszałkowska. Wyliczenie wydatniejszych konsyliarzy. Subalterni. Prace Departamentu: rozważanie projektów, porządkowanie miast za pomocą Komisji Boni Ordinis i bezpośrednich rozrządzeń. Wysełanie uczniów miejskich do Akademii Krakowskiej. Zaniedbywanie bezpieczeństwa publicznego. Wybitniejsze prace jurysdykcji marszałkowskiej.

309

§ 92. Komisja Edukacji Narodowej. Liczba szkół. Uposażenie personelu nauczającego.

322

§ 93. Zdania społecznych i nasze o Radzie Nieustającej.

328